

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1999/48

Karar Sayısı : 2002/33

Karar Günü : 20.3.2002

R.G. Tarih-Sayı :16.04.2002'de tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Eğil Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 17.02.1926 günlü, 743 sayılı "Türk Kanunu Medenîsi"nin 152. maddesinin, Anayasa'nın 2., 10. ve 12. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptali istemidir.

I- OLAY

Çocuklarının haksız eylemi nedeniyle açılan tazminat davası sonucu ana ve baba aleyhine hükmolunan tazminat kararının Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nce bozulması üzerine, davanın hukuki dayanağını oluşturan Türk Kanunu Medenisi'nin 320. maddesinin yollaması nedeniyle uygulanacak kural durumunda olan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin 152. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Ahmet Necdet SEZER, Haşim KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Mustafa YAKUPOĞLU, Fulya KANTARCIOĞLU, Mahir Can ILICAK ve Rüştü SÖNMEZ'in katılmalarıyla 29.12.1999 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, davada uygulanacak kural sorunu görüşülmüştür.

Anayasa'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddeleri uyarınca bir davaya bakmakta olan mahkemenin bir kanun veya kanun hükmünde kararname kuralını, Anayasa'ya aykırı görmesi ya da davanın taraflarından birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddî olduğu kanısına varması durumunda itiraz yoluna başvurabilmesi için o kuralın bakılmakta olan davada uygulanacak kural olması zorunludur. Uygulanacak yasa kuralından amaç, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan yahut tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için gözönünde bulundurulması gereken kurallardır.

A- Başvuran Mahkemeye açılan tazminat davasının hukuki dayanağı Medeni Kanun'un 320. maddesi olup bu madde uyarınca açılan davalarda, velayet altında bulunan çocuğun verdiği zarardan sadece aile reisi sorumludur. Aile reisinin tanımı ise itiraz konusu edilen 152. maddenin birinci fıkrasında yapılmaktadır.

Bu nedenle eldeki davanın çözümünde, aile reisinin tespiti için Medeni Kanun'un 152. maddesinin birinci fıkrasının uygulanması zorunludur.

B- Ancak ikinci fıkra "evin intihabı karı ve çocukların münasip veçhile iâşesini" düzenlediğinden davanın çözümünde uygulanacak kural olma özelliği bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle 1) 17.2.1926 günlü, 743 sayılı "Türk Kanunu Medenisi"nin 152. maddesinin birinci fıkrasına ilişkin itirazın esasının incelenmesine,

2) 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin 152. maddesinin ikinci fıkrası ise itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin davada uygulayacağı kural olmadığından bu fıkra ile ilişkin itirazın Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kural ve dayanan Anayasa kuralları, bunlarla ilgili gerekçeler ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Mahkeme, görülmekte olan tazminat davasında Medenî Kanun'un 152. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürerek iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

22.11.2001 gün ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu 8 Aralık 2001 gün ve 24607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Medenî Kanun'da yapılan yeni düzenlemeler ile evliliğin genel hükümlerinde değişiklikler yapılmış olup; itiraz konusu edilen "koca birliğin reisi" hükmünü düzenleyen Medenî Kanun'un 152. maddesinin birinci fıkrasındaki kural, kabul edilen yeni Yasa'da yer almamıştır.

8 Aralık 2001 gün ve 24607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4722 sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 9. maddesinin son fıkrasında ise, evliliğin genel hükümlerine ilişkin düzenlemelerin bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş evlilikler hakkında da geçerli olacağı belirtilmiştir. Bu durumda, Türk Medenî Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan tazminat davalarının da yeni kanun hükümlerine göre karara bağlanması gerekeceğinden; itiraz konusu kural görülmekte olan davada uygulanacak kural olma niteliğini yitirmiştir.

Açıklanan nedenlerle konusu kalmayan itiraz başvurusu hakkında karar verilmesine yer bulunmamaktadır.

V- SONUÇ

22.11.2001 günlü, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile yürürlükten kaldırılan 17.2.1926 günlü, 743 sayılı "Türk Kanunu Medenisi"nin konusu kalmayan 152. maddesinin birinci fıkrasına ilişkin itiraz başvurusu hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, 20.3.2002 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Mustafa BUMİN

Başkanvekili
Haşim KILIÇ

Üye
Samia AKBULUT

Üye

Yalçın ACARGÜN

Üye

Sacit ADALI

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Rüştü SÖNMEZ

Üye

Ertuğrul ERSOY

Üye

Tülay TUĞCU

Üye

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Enis TUNGA